

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Ukládání RAO v ČR a stav projektu hlubinného úložiště

RNDr. Jiří Slovák
ředitel

Seminář OBK při JE Dukovany, 29.11.2016

Zodpovědnost za bezpečné ukládání RAO

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO)

- Poslání - **zajišťovat bezpečné ukládání radioaktivních odpadů** v souladu s požadavky na jadernou bezpečnost, ochranu člověka i životního prostředí.
- Organizační složka státu zřízena MPO v roce 1997 na základě zákona č. 18/1997 Sb. (atomový zákon)
- **Mezi nejdůležitější činnosti SÚRAO patří:**
  - zajištění bezpečného provozu stávajících úložišť (celkem 3 úložiště)
  - příprava hlubinné úložiště pro vyhořelé jaderné palivo a vysokoaktivní odpady
  - výzkum a vývoj v oblasti nakládání s radioaktivními odpady.
- **Plány SÚRAO a rozpočet** na jejich plnění **schvaluje** každoročně **Vláda ČR**
- Strategický rámec nakládání s RAO - **Koncepce nakládání s RAO a VJP v ČR**

Nakládání s RAO a VJP

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Základní koncepční dokumenty a úkoly SÚRAO

2002 – Koncepce nakládání s RAO a VJP

12/2014 – Aktualizovaná koncepce RAO a VJP

- adaptace Směrnice Rady 2011/70/Euratom
- v současné době SEA

Hlavní úkoly:

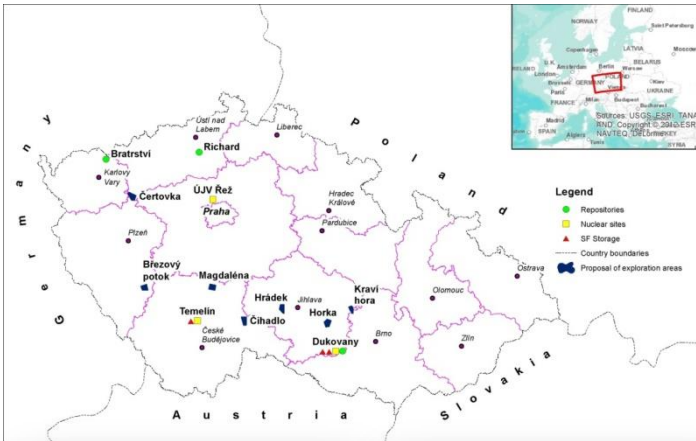
- Zajistit provoz úložišť a jejich dostatečnou kapacitu nejméně do roku 2050
- 2020 - Vybrat minimálně 2 kandidátní lokality HÚ a se stanoviskem dotčených obcí předložit vládě ke schválení
- **2025 – podat žádost pro územní ochranu finální lokality HÚ**
- 2050 – zahájit výstavbu HÚ
- **2065 – zahájit provoz HÚ**

5/2015 – Aktualizovaná státní energetická koncepce

- 4 nové JE reaktory (NJZ) - 2 Du+2Te
- **2025 zahájení výstavby NJZ**
- **2025 – finální lokality HÚ**

Národní akční plán rozvoje JE v ČR

- Termíny a úkoly - dtto jako ASEK a Koncepce RAO a VJP

Zodpovědnost za ukládání RAO

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Koncepce RAO a VJP 2014 - oblast ukládání RAO

ÚRAO Bratrství (Jáchymov)

Bývalý uranový důl

Nízko a středněaktivní institucionální odpady s přírodními radionuklidy

Současná kapacita: 1 200 m³

V provozu: od 1974

Úkončení provozu v r. (cca) 2020

ÚRAO Richard (Litoměřice)

Bývalý vápencový důl

Nízko a středněaktivní institucionální odpady

Současná kapacita: 8 000 m³

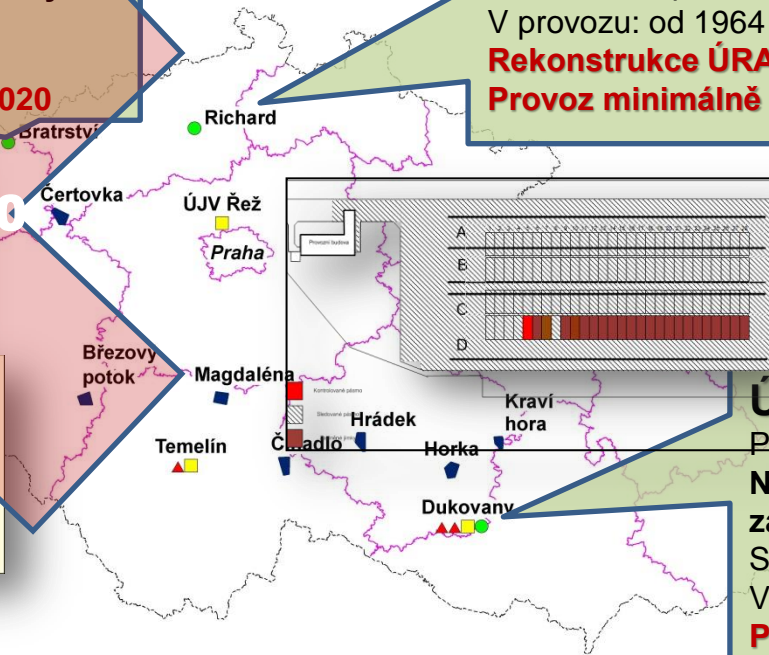
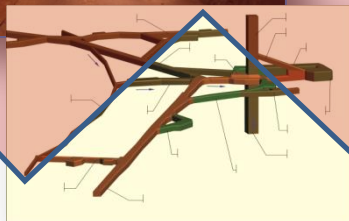
V provozu: od 1964

Rekonstrukce ÚRAO po roce 2020

Provoz minimálně do roku 2050

Po roce 2020

ÚRAO Dukovany

Povrchové úložiště

Nízko a středněaktivní odpady z jaderných zařízení

Současná kapacita: 55 000 m³

V provozu: od 1995

Provoz do roku 2050

Vybudování nového ÚRAO po r. 2050

Ukládání RAO v úložištích

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Čerpání úložné kapacity ÚRAO k 1.1.2016

	Celkový objem (m ³)	Celkově uloženo RAO (m ³)	Uloženo RAO v r. 2015 / k 23.11.2016 (m ³)	Volná úložná kapacita (m ³)	Očekávané vyčerpání současné úložné kapacity do r.:
ÚRAO Dukovany	55 000	11 027	204 / 298,7	43 973	2050
ÚRAO Richard	10 250	7 120	95,5 / 90,7	3 130	2025
ÚRAO Bratrství	1 200	893	14,6 / 13,6	307	2020

Monitorování vlivu ÚRAO Dukovany na životní prostředí z hlediska radiační ochrany

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠTĚ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

- ✓ oblast ŽP je společná pro EDU i ÚRAO Dukovany
- ✓ případné vlivy jednotlivých zdrojů ionizujícího záření by byly na úrovni výpustí z EDU obtížně rozlišitelné
- ✓ rozlišení je možné po stanovení místa úniku z radionuklidového složení uniklých látek
- ✓ sledování společného okolí zajišťuje ČEZ a.s.
- ✓ monitorování probíhá v souladu s Programem monitorování úložiště radioaktivních odpadů Dukovany schváleným Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (SÚJB)
- ✓ veškeré činnosti podle tohoto programu monitorování provádí na základě smlouvy společnost ČEZ, a. s.

- ✓ měřenými místy jsou kontrolní jímky ÚRAO a monitorovanou veličinou je vždy objemová aktivita
  - sledování objemové aktivity gama vody v kontrolních jímkách - před jejich vypouštěním
  - sledování objemové aktivity gama vody v kontrolních jímkách - měsíční slévané vzorky
  - objemová aktivita radionuklidu ^{90}Sr ve vodě v kontrolních jímkách - měsíční slévané vzorky
  - objemová aktivita radionuklidů ^{14}C , ^{99}Tc , ^{129}I a ^{241}Am - roční slévané vzorky
- ✓ po dobu provozu uložště Dukovany nebyla dosažena vyšetřovací ani zásahová úroveň stanovená v programu monitorování
- ✓ u většiny sledovaných položek se hodnoty nacházely pod mezí detekce

Monitorování okolí

- ✓ prováděno v souladu s programem monitorování úložiště Dukovany
- ✓ monitorování zajišťuje LRKO Moravský Krumlov

Měření příkonu dávkového ekvivalentu záření gama v okolí ÚRAO:

- ✓ zabezpečováno pomocí TLD dozimetřů umístěných na stranách venkovního ohrazení objektu ÚRAO
- ✓ pravidelným vyhodnocováním 1 x za 3 měsíce
- ✓ průměrný příkon dávkového ekvivalentu odpovídá hodnotě přirozeného pozadí

Sledování objemové aktivity vody v monitorovacích vrtech ÚRAO:

- ✓ odběr vzorků vody z jednotlivých monitorovacích vrtů HJ1- HJ4, HJ6, HJ7 v bezprostředním okolí areálu úložiště
- ✓ nedochází k překročení záznamových úrovní objemové aktivity radionuklidů v žádném z uvedených vrtů

Monitorování vlivu ÚRAO Dukovany na životní prostředí z hlediska radiační ochrany

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

- ✓ hodnoty všech měření radiační situace, týkající se objektu úložiště radioaktivních odpadů Dukovany a jeho okolí, dosahují velmi nízkých úrovní
- ✓ objekt ÚRAO nemá žádný měřitelný vliv na okolní prostředí

Příprava hlubinného úložiště (HÚ) vyhořelého jaderného paliva (VJP) a radioaktivních odpadů (RAO) je jednou z klíčových oblastí každé země provozující jadernou energetiku

Harmonogram v trvání několika desítek let - není zvláštností

- 1992 -1999
  - Screening území ČR, 1999 – **27 oblastí**,
- 2001 - 2002
  - Zhodnocení screeningu, **návrh 8 lokalit**
- 2003 – 2005
  - GeoBariéra – geologický **výzkum na 6-ti**
- 2009 – 2011
  - **Dodatečná lokalita Kraví hora**, posouzení vojenských újezdů – **7 lokalit**
- **2012**
  - **Usnesení Vlády č. 955 – předložit dvě kandidátní lokality se stanovisky dotčených obcí vládě ke schválení**
- 2013
  - Podány žádosti o stanovení průzkumných území na **7-mi lokalitách**
- 2015
  - **Průzkumná území na 7-mi lokalitách** nabyla právní moci
- 2015 – 2017
  - I. etapa průzkumů – povrchové metody **na 7-mi lokalitách**
- 2018 – 2020
  - II. etapa průzkumů – předběžná charakterizace s vrty **na 4 lokalitách**
- **2020**
  - **Výběr dvou kandidátních lokalit**
- 2020 – 2025
  - III. etapa průzkumů – detailní charakterizace kandidátních lokalit
- **2025**
  - **Výběr finální lokality (a lokality záložní)**
- **2065**
  - **Zahájení provozu HÚ**

Hlubinné úložiště (HÚ)

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠT
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Harmonogram příprav, výstavby a provozu HÚ

Příprava hlubinného úložiště v ČR

- strategie výběru lokality

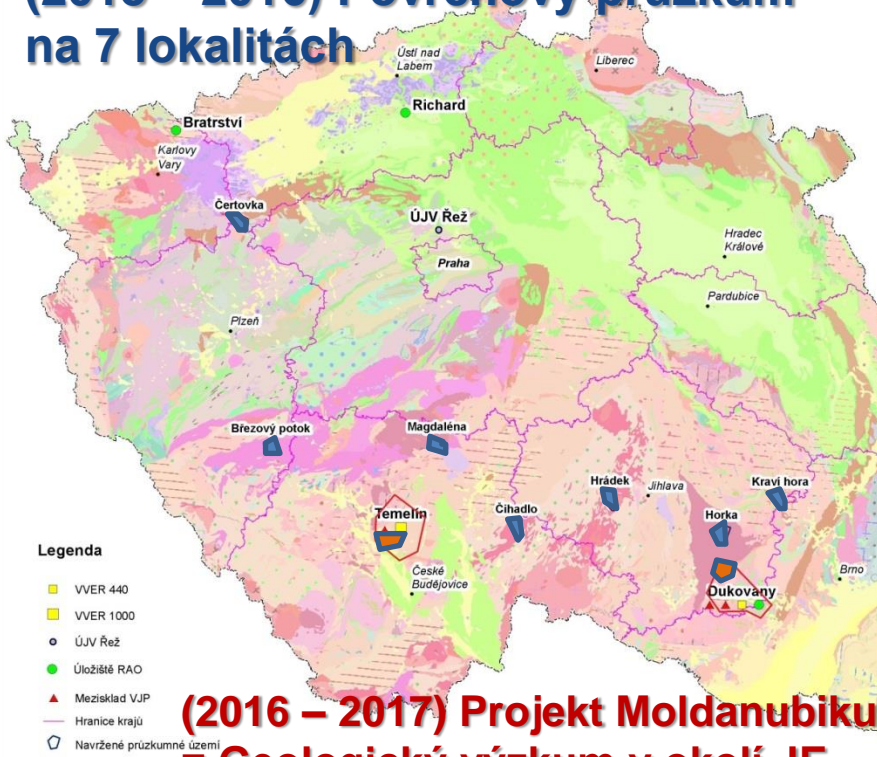

SÚRAO

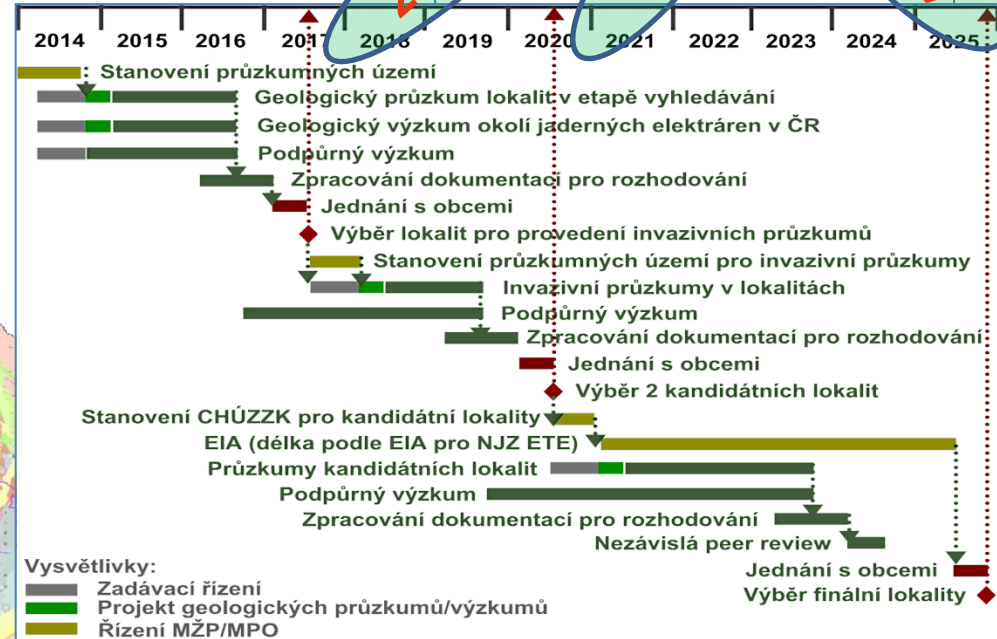
SPRÁVA ÚLOŽIŠTĚ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

7 → 4 → 2 → 1

(2015 – 2016) Povrchový průzkum
na 7 lokalitách

(2016 – 2017) Projekt Moldanubikum
= Geologický výzkum v okolí JE

Strategie 7→4→2→1(+1)

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠT
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Vyhodnocení první etapy dle kritérií – v r. 2018

1. fáze

bez určení pořadí lokalit

SÚRAO

Vyhodnocení všech 7 (+) lokalit dle kritérií na základě:

- Výsledků geologických průzkumů
- studie proveditelnosti
- studie dlouhodobé bezpečnosti
- studie vlivu na životní prostředí
- socioekonomické analýzy a výzkum veřejného mínění

Expertní skupina

- posouzení výsledků
- dodatečné informace
- stanovisko k vyhodnocení

2. fáze

určení pořadí lokalit

POŽADAVKY, INDIKÁTORY
VHODNOSTI A KRITÉRIA VÝBĚRU
LOKALIT PRO UMÍSTĚNÍ
HLUBINNÉHO ÚLOŽIŠTĚ

SÚRAO

na základě vyhodnocení kritérií navrhne hierarchii (pořadí) čtyř lokalit pro další fázi průzkumu

Expertní skupina

- posouzení výsledků
- dodatečné informace
- stanovisko

Návrh
4 lokality
pro další fázi
průzkumů

Praha, červenec 2015

Strategie 7→4→2→1(+1) 2025→2065

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠT
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Jak jsme připraveni? (1)

Tým: SÚRAO + Dodavatelé + Řízení projektu

Bezpečnost HÚ
Konsorcium pod vedením
ÚJV Řež

Proveditelnost HÚ
Konsorcium pod vedením
ČVUT

Úložný kontejner
Konsorcium k pod vedením
ŠKODA JS

Chování IB
Mock-Up CZ – ČVUT,
další v přípravě

Mezinárodní projekty
EC projekty – DOPAS, CAST, CEBAMA,
MODERN 2020, JOPRAD, PETRUS III,
Projekty ve spolupráci s dalšími partnery
DECOVALEX 2019, LTD, LASMO, FEBEX-DP,
EBS Task Force, HotBent, další v přípravě

GEO průzkumy -1. etapa + GEO výzkumy v okolí JE								
Čert	Břez.p.	Mag.	Čihadlo	Hrádek	Horka	Kraví h.	EDU ?	ETE ?
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

Předběžná studie proveditelnosti (7 +)
Bezpečnostní dokumentace (7 +)
Studie vlivu na ŽP - generická
Průzkum veřejného mínění se zaměřením na lokality a regiony
Výběr 4 lokalit

Geo průzkumy (4 lokality) - 2. etapa			
1	2	3	4
↓	↓	↓	↓

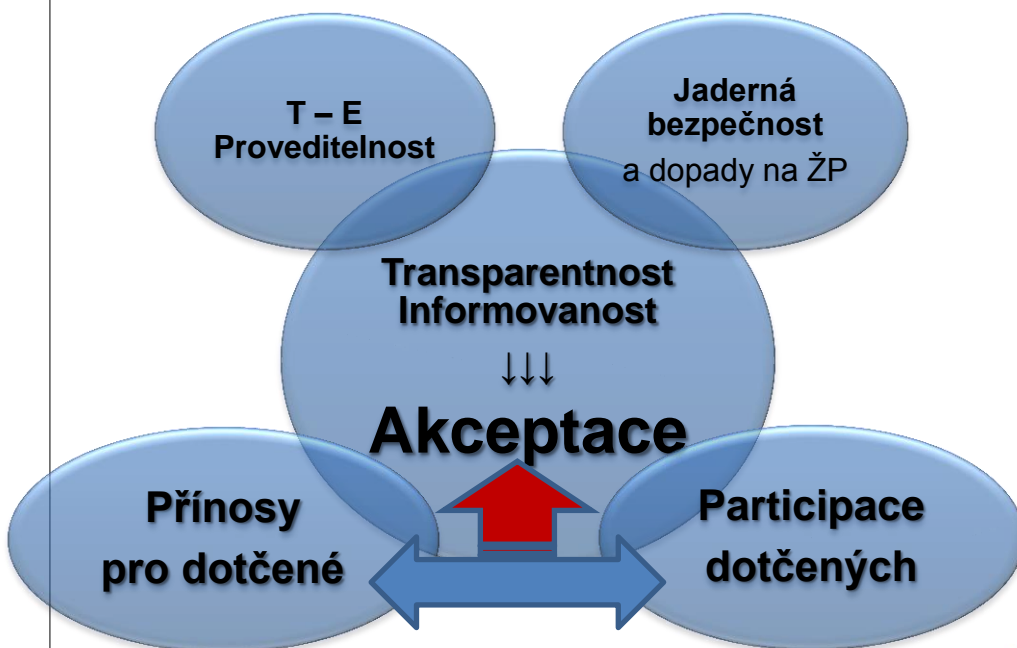
Studie proveditelnosti (4x)
Předběžná bezpečnostní zpráva (4x)
Studie vlivu na ŽP - specifická (4x)
Stanoviška dotčených obcí (4x)
Výběr 2 lokalit

Mezinárodní spolupráce

IGD-TP
NAGRA, ANDRA, POSIVA,
BRIUG, SOGIN
připravuje se KORAD, ...

Od 12.10.2016
Konsorcium
Posiva – Saanio
Riekkola + SKB
JAG
Joint Advisory Group

Postup výběru lokality HÚ → klíčový faktor → **AKCEPTACE**

Proveditelnost a bezpečnost

- první podmínka akceptace

Transparentnost a informovanost

- druhá podmínka akceptace

Přínosy pro a participace dotčených

- Nástroj k dosažení akceptace
- Platforma k nalezení akceptovatelného řešení
- → **Pracovní skupina pro Dialog**

§ 108, odst. (4) – předjímá zvláštní zákon

(4) Postup

- při **stanovení průzkumného území** pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech,
- při **stanovení chráněného území** pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech,
- při **povolování provozování úložiště radioaktivního odpadu** a
- **postup, jak zajistit respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu dle [§ 117 odst. 1](#), a jejich občanů v těchto procesech,**

stanoví zvláštní zákon

Současnost a budoucnost ukládání RAO

- Rekonstrukcí ÚRAO Richard vznikne dostatečná kapacita pro ukládání nízko a středně aktivních RAO minimálně do r. 2050 s výhledem do roku 2100
- ÚRAO Dukovany má dostatečnou ukládací kapacitu minimálně do r. 2050 a i zde jsou možnosti jak zajistit v lokalitě ukládání i po roce 2050

Současné a budoucí výzvy

- **Modernizace ÚRAO Richard – "nové", moderní úložiště pro 21. století**
- **Lokalita HÚ v roce 2025 – s využitím zkušeností Finska k řešení HÚ na nejvyšší úrovni**
- **Trvalá udržitelnost rozhodnutí o výběru lokality - se stavbou až v druhé polovině 21. století**
- **Akceptovatelnost dotčenou veřejností – dotčenými obcemi a regionem**

Děkuji za pozornost

Jiří Slovák

www.surao.cz
slovak@surao.cz